SPRAWA

PRZED

PUBLICZNOŚCIĄ,

NA POPISIE ROCZNYM

Szkoły Woiewódzkiéy Płockiéy,

PRZEZ

ZGROMADZENIE NAUCZYCIELSKIE

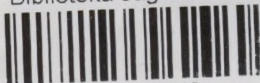
W KOŃCU SZKÓLNEGO ROKU 18$\frac{24}{25}$

ZŁOŻONA.

W PŁOCKU,
W DRUKARNI KAROLA KULIGA.
1825.

Podano do druku na mocy upoważnienia z dnia 30 *Czerwca* 1825 *roku pod liczbą* 9150.

Porządek Examinu Uczniów przechodzących do Uniwersytetu, i publicznego Popisu Szkoły Woiewódzkiéy Płockiéy w miesiącu Lipcu 1825 roku.

I. Examen żądaiących wstępu do Szkoły Główney.

Dnia 20. *od* 8 *godziny rano*, drugoletni Uczniowie Klassy VI. i ci z pierwszoletnich którzy upoważnienie zyskali od Komissyi Rządowéy Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, zaczną Examen przez odpisy na zadania z Nauk Szkólnych.

Dnia 23. zacznie się Examen ustny tych Uczniów.

Gdyby w sześciu dniach przeznaczonych do odpisu i na Examen nie byli wyexaminowani wszyscy którzy wychodzą z Klassy szóstéy, dokończą Examinu po publicznym Popisie.

II. Popis publiczny.

Po szczegółowych Examinach Uczniów w Klassach Popis publiczny w dni oznaczone od godziny 9 rano do 12, a od 3 do 6 po południu trwać będzie.

Dnia 26. Klassa I.

Dnia 27. Klassa II. oddziały A. B.
po południu Klassa III. oddziały A. B.

Dnia 28. zaczną popis Klassy wyższe: IV. V. i VI.
od godziny 9 *rano* z Nauki Religii i Obyczaiowéy.
od 10 z Matematyki.
od 11 z Historyi Powszechnéy, Polskiéy i z Jeografii.
po południu od 3 z Języka Polskiego i Rossyyskiego.
od w pół do 5 z Fizyki, Historyi Naturalnéy i Chimii.

Dnia 29. *rano od* 9 z Języka Łacińskiego i Greckiego.
od w pół do 11 z Języka Niemieckiego i Francuzkiego.
po południu od 3 popis Klass wszystkich z Rysunków i Kalligrafii.

III. Zakończenie Popisu i Szkólnego Roku.

Dnia 29. *o godzinie* 4 po południu:

1. Rektor mówić będzie do Publiczności i Uczniów.
2. Po ogłoszeniu przez Kuratora Uczniów zasługuiących pochwałę publiczną; Uczniowie ciągle wzorowi zapiszą się do Xięgi Sławy i pamiątek Szkólnych, celuiący w Obyczaiach i pilności odbiorą Nagrody.
3. Kończącym Szkołę Woiewódzką przy stósowném pożegnaniu, oddane będą Patenta i Świadectwa.
4. Rektor ogłosi promocyą w Klassach na rok szkólny przyszły.

Dnia 30. po Mszy Świętéy o godzinie 8 rano, Hymn dziękczynienia i stosowna Religiyna Nauka rozpoczną Wakacye, które do dnia 15. Września trwać maią.

Przed rozeyściem się ieszcze odbiorą Uczniowie od Rektora wypisy z Xiąg Cenzury, aby dowody całorocznego postępowania, przez Zwierzchność Szkolną wydane, Rodzicom i Opiekunom złożyli.

Uwiadomienie o popisach Szkół niższych i Płci Żeńskiéy w Płocku.

Szkoły wyższe i niższe Płci Żeńskiéy, zapraszać będą Dozór Szkólny i Familie uczących się Dzieci, iako téż inne Szkoły Płci Żeńskiéy, na popis roczny w pierwszym tygodniu Sierpnia albo w ostatnim miesiąca Września.

Szkoła Elementarna w domu Podominikańskim będzie mieć Popis publiczny dnia 19. Lipca o godzinie 9. rano.

Dnia 31. *Lipca po południu* o 3 godzinie, Popis publiczny Szkoły *Niedzielno-Rzemieślniczéy.*

ZGROMADZENIE NAUCZYCIELSKIE
DO
PUBLICZNOŚCI.

Szóstą o Szkole Woiewódzkiéy Płockiéy Sprawę roczną, pilnym Uczniom i ich Rodzicom, a razem wszystkim, którzy są przyiaciółmi Nauk poświęcamy.

STAN SZKOŁY PŁOCKIEY
w Roku 1824 na 1825.

Naypierwéy winni iesteśmy wspomnieć o zaczętym niedawno odnowieniu Szkólnego domu, którego smutna postać niemiłe wszystkim czyniła wrażenie, a teraz Opieką dobroczynnego Rządu dzwigana budowa, oprócz zaszczytu z ozdoby Miasta, pomnoży ieszcze dla interessuiących się Szkołą, wdzięczność Nauczycieli i Uczniów; przyczyni chlubnych pamiątek niezmordowanéy staranności o dobro publiczne; należeć będzie do znacznéy liczby niezaprzeczonych dowodów korzystnéy zasługi.

Z powodu zbytnéy ludności w Klassach, drugą i trzecią mamy o dwóch oddziałach.

Władza Dozorcza Szkół w Woiewództwie Płockiém.

Brzozowski Józef, Kurator.

Marcinkowski Kaietan Inspektor.

Władzę Naukową składaią:

Rektor, Prefekt, sześciu *Professorów* i siedmiu *Nauczycieli*.

W ciągu upłynionego roku, Zgromadzenie Nauczycielskie niewiele w prawdzie, ale przykrych bardzo doznało odmian.

Zastępca Professora *Jan Borowicz* sześć lat w Płocku uczący, przeniesiony został do Szkoły Woiewódzkiéy w Kaliszu. Mąż czcigodny, zyskał

w Szkole Płockiéy powszechny szacunek, i przyiaźń Współnauczycieli, a od Uczniów szczerą odbiera wdzięczność.

Do zastąpienia ubywaiącego Professora Borowicza, przeznaczony był *Julian Polański* Magister Filozofii w Uniwersytecie Warszawskim. Młody ten Nauczyciel, syn Professora przez 28 lat uczącego w Płocku, w znacznéy części Uczeń Członków Zgromadzenia Nauczycielskiego Szkoły naszéy, zbyt krótko przyiemne wróżył nadzieie; ledwo trzy miesiące ucząc umarł po długiém cierpieniu w 22 roku życia, dnia 29. Czerwca r. b. zostawuiąc w żałobie Babkę, Matkę, Opiekunów, Przyiaciół i całą Szkołę.

Aby pomnożyć dozór uczniów, za Szkołą wszystkie ulice w mieście gdzie mieszkaią dzieci Szkolne podzielone są na dziewięć Wydziałów, gdzie strzegą porządku Dozorcy Wydziałów i Dozorcy mieszkań, wybrani z celuiących Obyczaiami Uczniów Klass wyższych; każda także Klassa ma przydanego iednego z tych Dozorców. Za gorliwą pilność w obowiązkach godni wspomnienia z pochwałą, Dozorcy Wydziałów i Klass iako też niektórzy z dozorców mieszkań, wszyscy Uczniowie Klassy szóstéy.

1. *Sochowicz Józef* Dozorca Wydziału w ulicy Grodzkiéy i w Rynku Kanonickim, maiący opiekę nad Klassą II. B. Do Wydziału należy Uczniów 39. ma Dozorców mieszkań czterech.
2. *Oppmann Adolf* D. W. w ulicy Więziennéy i przyległych. Wydział ten ma Uczniów 28. Dozorców mieszkań 3.
3. *Sobolewski Antoni* Dozorca Wydziału w Rynku, Opiekuiący się czynnie Klassą I. Wydział ma Uczniów 75. Dozorców mieszkań siedmiu.
4. *Tuszkowski Jan* w ulicy Kollegialnéy, opiekuiący się Klassą II. A. ma Uczniów w Wydziale 39. Dozorców mieszkań 4.
5. *Czarnowski Marcelli* Dozorca Wydziału w ulicach Jezuickiéy i Teatralnéy, opiekuiący się Klassą V. Wydział ma Uczniów 36. Dozorców mieszkań 3. pomiędzy któremi szczególniey pilny *Plendus Felix*.
6. *Mitowski Adolf* Dozorca Wydziału w ulicy Dobrzyńskiéy i za miastem. W Wydziale iest Uczniów 72. Dozorców mieszkań 8. pomiędzy któremi celuią: *Cygański Marcelli* maiący opiekę nad Klassą III. B. i *Bolesta Józef* Dozoruiący Klassy IV.

7. *Zołtowski Adam*, Dozorca Wydziału w ulicy Warszawskiéy, opiekuie się Klassą III A. ma Uczniów 34. Dozorców mieszkań 3.
8. *Ulatowski Walenty*, w ulicy Bielskiéy i przyległych, gdzie iest Uczniów 60. Dozorców mieszkań 6.
9. Izraelici w liczbie 6 maią iednego Dozorcę mieszkań.

I. NAUKI.

Stósownie do planu i szczególnych rozrządzeń wszystkie wyłożone zostały, pomimo trudności zastępowania w wykładzie Nauk, chorobą złożonych Nauczycieli.

II. PODZIAŁ NAUK POMIĘDZY CZŁONKI ZGROMADZENIA NAUCZYCIELSKIEGO.

1. *Nauka Religii.*
   We wszystkich Klassach Prefekt X. *Antoni Baliński.*
2. *Nauka Obyczaiowa.*
   W Klassie I. Rektor *Kaietan Morykoni.*
   w II. A. X. Prefekt.
   w II. B. Professor *Adam Kobyłecki.*
   w III. A. Zastępca Professora X. *Kolumban Zagier.*
   w III. B. Nauczyciel *Grzegorz Stawnicki.*
   w IV. Zastępca Professora X. *Zagier.*
   w V. X. Prefekt.
   w VI. Rektor.
3. *Język Polski.*
   W Klassie I. N. *Stawnicki.*
   w II. A. Zastępca Professora *Albin Pinko.*
   w II. B. Professor *Kobyłecki.*
   w III. A. za Nauczyciela *Polańskiego* Rektor i Zastępca Nauczyciela *Edward Tumanowicz.*

w III. B. Zastępca Professora *Pinko.*
w IV. Nauczyciel *Antoni Grobicki.*
w V. i w VI. Zastępca Professora *Augustyn Zdżarski.*

4. *Język Łaciński.*
W Klassie I. Nauczyciel *Stawnicki.*
w II. A. Nauczyciel *Jakób Stępiński.*
w II. B. i w III. A. Professor *Kobyłecki.*
w III. B. Nauczyciel *Stawnicki.*
w IV. Zastępca Professora X. *Kolumban Zagier.*
w V. i VI. Z. P. *Zdżarski.*— N. *Stępiński* i Nauczyciel *Maturyn Żacob (Jacob).*

5. *Język Grecki.*
W Klassie IV. i V. Nauczyciel *Stępiński.*
w VI. Zastępca Professora *Zdżarski.*

6. *Język Niemiecki.*
W Klassach III. A. IV. V. i VI. Z. P. X. *Kolumban Zagier.*
W Klassie III. B. Zastępca Professora *Pinko.*

7. *Język Francuzki.*
W Klassach III. A. IV. V. i VI. Nauczyciel *Żakob (Jacob).*
w III. B. Zastępca Professora *Pinko.*

8. *Jeografia.*
W Klassie I. za Nauczyciela *Polańskiego* Z. P. *Zdżarski.*
w II. A. Nauczyciel *Grobicki.*
w II. B. Professor *Józef Zborowski.*
w III. A. za Nauczyciela *Polańskiego* Nauczyciel *Grobicki.*
w III. B. Professor *Zborowski.*
w IV. Nauczyciel *Grobicki.*
w V. Zastępca Professora *Zdżarski.*
w VI. Nauczyciel *Adam Niemirowski.*

9. *Historya Powszechna i Polska.*
W Klassie I. za Nauczyciela *Polańskiego* X. Prefekt.
w II. A. Nauczyciel *Grobicki.*

w II. B. Professor *Zborowski.*
w III. A. III. B. i IV. Nauczyciel *Grobicki.*
w V. Zastępca Professora *Zdżarski.*
w VI. Rektor.

10. *Matematyka.*

W Klassie I. za Nauczyciela *Polańskiego*, Professor *Zborowski* i Nauczyciel *Stawnicki.*
w II. A. za N. *Polańskiego* Z. P. *Pinko* i N. *Stępiński.*
w II. B. Professor *Zborowski.*
w III. A. Nauczyciel *Niemirowski.*
w III. B. Professor *Zborowski.*
w IV. V. i VI. Nauczyciel *Niemirowski.*

11. *Historya Naturalna.*

W Klassach I. II. A. III. A. i B. IV. V. i VI. Professor *Jacenty Kukliński.*
w II. B. Professor *Zborowski.*

12. *Fizyka.*

W Klassie II. A. Professor *Kukliński.*
w IV. za N. *Polańskiego*, P. *Kukliński* i N. *Niemirowski.*
w V. Nauczyciel *Niemirowski.*
w VI. Professor *Kukliński.*

13. *Kalligrafia.*

W Klassie I. Rektor, N. *Stawnicki* i N. *Tumanowicz.*
w II. A. Nauczyciel *Stępiński.*
w II. B. Nauczyciel *Pinko.*

14. *Rysunki* w niższych i wyższych Klassach Nauczyciel *Tumanowicz.*

15. *Język Rossyyski*, w dwóch oddziałach Nauczyciel *Stawnicki.*

III. UCZNIOWIE.

1. Z roku Szkólnego 1823 na 1824.

Na Popisie publicznym dnia 30 Lipca 1824 roku:

I. *Zapisani do Xięgi Sławy i pamiątek Szkólnych.*

Z Klassy I. która była czwartą w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Klassie, czwarty w Szkole *Kozarzewski Józef* z Podlecka w Płockim.

2. *Płachecki Jan*, z Kamienia w Lipnowskim.
3. *Skierkowski Marcin*, z Cieszkówka w Płockim.
4. *Chrzęciewski Antoni*, z Turka w Kaliskiém.
5. *Liebkind Hersz*, z Płocka.

Bez nagrody: 6. *Szczepański Mikołay*, z Płocka.

7. *Komosiński Hipolit*, z Płocka.
8. *Szubski Jan*, z Płocka.
9. *Kościerski Szymon*, z Płocka.
10. *Komecki Tadeusz*, z Bogusławic w Mazowieckiém.
11. *Wołowski Józef*, z Płocka.
12. *Rubacha Adam*, z Dombruska w Mławskim.
13. *Sutkowski Rudolf*, z Konków w Mazowieckiém.
14. *Bońkowski Mateusz*, z Bońków w Płockim.
15. *Gensz Ferdynand*, z Maszewa przy Płocku.
16. *Mitowski Julian*, z Rakowa w Mazowieckiém.
17. *Strzeszewski Longin*, z Koziebród w Płockim.
18. *Szczepański Stanisław*, z Płocka.

Z Klassy II. A. która była trzecią w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Klassie, siódmy w Szkole *Krauze Franciszek*, z Lipińskich w Mazowieckiém.

2. *Koesler Henryk*, z Gostynina w Mazowieckiém.
3. *Czechowski Baltazar*, z Łąk w Mazowieckiém.

4. *Rościszewski Juliian*, z Wierznicy w Lipnowskim.
5. *Szulc Jgnacy*, z Płocka.

Bez nagrody: 6. *Bońkowski Apolinary*, ze Stanisławic w Mazowieckiém.
7. *Michalski Tomasz*, z Kutna w Mazowieckiém.
8. *Muszyński Paweł*, z Kutna w Mazowieckiém.

Z Klassy II. B. która była piątą w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Klassie, piąty w Szkole *Sokolnicki Korneli*, z Kozolina w Mławskim.
2. *Chądzyński Tadeusz*, z Maszewa przy Płocku.
3. *Pestugia Piotr*, z Płocka.
4. *Chądzyński Korneli*, z Maszewa przy Płocku.

Bez nagrody: 5. *Smoliński Michał*, z Młotkowa w Mławskim.
6. *Dembiński Franciszek*, z Płocka.
7. *Woźnicki Alexander*, z Sławęcina w Mławskim.
8. *Erenfeicht Ernest*, z Płocka.
9. *Wilewski Narcyz*, z Płocka.
10. *Strzeszewski Jan*, z Łomży w Augustowskiém.

Z Klassy III. A. która była szóstą w porządku:

Z nagrodą: pierwszy Uczeń w Klassie, szósty w Szkole *Turowski Jan*, z Bogorzyna w Mławskim.
2. *Orpiszewski Jgnacy*, z Kłubki w Mazowieckiém.
3. *Kamieński Leonard*, z Gozdowa w Płockim.
4. *Orpiszewski Ludwik*, z Kłubki w Mazowieckiém.
5. *Kurkowski Leon*, z Archutówka w Płockim.

Bez nagrody 6. *Turowski Leopold*, z Bogorzyna w Mławskim.
7. *Krauze Andrzéy*, z Lipińskich w Mazowieckiém.
8. *Stępień Bartłomiéy*, z Lipińskich w Mazowieckiém.
9. *Woznicki Hilary*, z Osieka w Mławskim.

Z Klassy III. B. która była siódmą w porządku:

Z nagrodą: pierwszy Uczeń w Klassie ósmy w Szkole, *Cegielski Mateusz*, z Kutna w Mazowieckiém.
2. *Markiewicz Jan*, z Płocka.

Bez nagrody: 3. *Wolski Antoni*, z Byczyna w Mazowieckiém.
4. *Czarnowski Frańciszek*, z Pacyny w Mazowieckiém.
5. *Siedlecki Jan*, z Kątów w Mazowieckiém.

Z Klassy IV. która była ostatnią:

Z nagrodą: pierwszy Uczeń w Klassie, trzeci w Szkole: *Leńczowski Ferdynand*, z Dębowéy góry w Mazowieckiém.
2. *Sławęcki Wincenty*, z Płocka.
3. *Bukowski Szymon*, z Grudziąża w Prussach.

Bez nagrody: 4. *Kozerski Remigiusz*, z Biały w Płockim.
5. *Dambski* Hrabia *Julian*, z Dobrego w Mazowieckiém.
6. *Bońkowski Hieronim*, z Bońków w Płockim.
7. *Dzięgielewski Jan*, z Grabowa w Przasnyskim.

Z Klassy V. która była drugą w porządku:

Z nagrodą: pierwszy Uczeń w Klassie, drugi w Szkole: *Sochowicz Józef*, z Mogilna w Prussach.
2. *Mitowski Adolf*, z Rakowa w Mazowieckiém.
3. *Tuszkowski Jan*, z Przerytki w Mazowieckiém.

Bez nagrody: 4. *Brzozowski Józefat*, z Nagurk w Płockim.
5. *Kowszewicz Stefan*, z Podchorec w Lubelskiém.
6. *Kłobukowski Klemens*, z Woli Nowskiéy w Mazowieckiém.
7. *Cygański Marceli*, z Cygan w Mazowieckiém.
8. *Żołtowski Adam*, z Trembina w Płóckiém.
9. *Plendus Felix*, z Płocka.

Z Klassy VI. która była pierwszą w porządku:

Z nagrodą: *Józefowicz Piotr*, z Gorzechowa w Lipnowskim.
2. *Kozarzewski Kazimierz*, z Podlecka w Płockim.
3. *Zakrzewski Piotr*, z Topolna w Mazowieckiém.
4. *Słomiński Józef*, z Żukowka w Płockim.

Bez nagrody: 5. *Boerner Jgnacy*, z Płocka.
6. *Kopytowski Ludwik*, z Pułtuska.
7. *Rogiński Kazimierz*, z Cumina w Płockim.
8. *Kozłowski Felicyan*, z Zielony w Mławskim.

9. *Hartman Ferdynand*, z Rataiów w Mazowieckiém.
10. *Zabokrzycki Alexy*, z Gosławic w Rawskim.
11. *Smoliński Hipolit*, z Młotkowa w Mławskim.
12. *Kosiński Józef*, ze Szczkowa w Mazowieckiém.
13. Wzorowo troskliwy Dozorca mieszkań o ratunek zdrowia współucznia, *Trembiński Teodor*, z Parzenia w Płockim.

II. Celuiące roboty swoie mieli wolność zostawić na pamiątkę w Szkole.

a) W Języku Polskim:

z Klassy IV. 1. *Dzięgielewski Jan.*
2. *Lenczowski Ferdynand.*
z Klassy V. 1. *Wilamowski Roman.*
2. *Brzozowski Józefat.*
3. *Tuszkowski Jan* i trzynastu ieszcze innych.
z Klassy VI. 1. *Kozarzewski Kazimierz.*
2. *Hartman Ferdynand.*
3. *Rozenblum Judasz.*
4. *Zakrzewski Piotr* i oprócz tych trzynastu ieszcze.

b) Rysunki:

z Klassy IV. *Kowalewski Kaietan*, z Płocka.
z Klassy V. *Dembowski Floryan*, z Tokar w Mazowieckiém.
" *Szawłowski Paweł.*
z Klassy VI. *Boerner Jgnacy*, z Płocka.

c) Mappy Jeograficzne.

z Klassy II. A. *Hardonin Konstanty*, z Płocka.
Plendus Józef, z Płocka.
Koesler Henryk.
z Klassy II. B. *Smoliński Michał.*
z Klassy III. A. *Kamiński Leonard.*
Stępień Bartłomiey.

d) Mappy miernicze:

z Klassy IV. *Kowalewski Kaietan.*
Kisielnicki Jgnacy.

III. Dyrektorowie Uczniów Celuiących, i ci którzy zyskali pochwałę Rodziców.

z Klassy VI. 1. *Rogiński Kazimierz.*
2. *Waśniewski Stanisław.*
3. *Słomiński Józef.*
4. *Ludwig Juliusz.*
5. *Smoliński Hipolit.*
6. *Kozarzewski Kazimierz.*
z Klassy V. 7. *Gabliński Józef.*
8. *Kowszewicz Stefan.*
9. *Mitowski Adolf.*
10. *Oppmann Adolf.*
11. *Sochowicz Józef.*
z Klassy IV. 12. *Bońkowski Hieronim.*

IV. Po złożonym Examinie otrzymali świadectwa doyrzałości w Naukach Szkoły Woiewódzkiéy (a).

1. *Józefowicz Piotr*, z Gorzechowa w Lipnowskim, pierwszy Uczeń w Szkole, pierwszy w Examinie, we wszystkiém zawsze celuiący; w każdéy Klassie odbierał nagrodę. Poszedł na Wydział Prawa.

2. *Kozarzewski Kazimierz*, z Podlecka w Płockim. Przybył do drugiéy Klassy w Płocku ze Szkoły Pułtuskiéy. Corocznie odbierał nagrodę. Przez trzy ostatnie lata był dobrym domowym Dozorcą Uczniów Klass niższych. Uczy się Prawa.

(a) Przyiemna pamiątka, iaką ci dobrzy Uczniowie, żegnaiąc Publicznie Szkołę, na ręce Kuratora złożyli Rektorowi, długo trwać będzie w sercach, które oceniaią szczere przywiązanie i dowody zaszczytnéy wdzięczności.

3. *Zakrzewski Piotr*, z Topolna w Mazowieckiém. Zawsze zyskuiąc pochwałę, zakończył Szkołę z nagrodą. Poszedł uczyć się w Wydziale Prawa Nauk Administracyynych.

4. *Słomiński Józef*, z Żukowka w Płockim. Zawsze zasługuiący na pochwałę, w dwóch ostatnich Klassach otrzymał nagrodę. Przez trzy ostatnie lata był dobrym domowym Dozorcą młodszych Uczniów. Przeszedł na Wydział Filozoficzny, w chęci sposobienia się do Nauczycielskiego stanu.

5. *Boerner Jgnacy*, z Płocka. Każdą Klassę w iednym ukończył roku, w stóstéy tylko wedle przepisów był dwa lata. Zawsze zyskiwał pochwały, w dwóch Klassach otrzymał nagrodę. Wyszedł ze Szkoły zapisany do Xięgi Sławy, na Wydział Filologiczny iako kandydat do Stanu Duchownego w Wyznaniu Ewangelickiém. Jeszcze w trzeciéy zostaiąc Klassie pomagał w nauce Uczniom.

6. *Kopytowski Ludwik*, z Pułtuska, gdzie wszystkie przeszedł Klassy, do Płocka przybył iako Uczeń drugoletni w Klassie szóstéy. W Pułtusku miał raz nagrodę, i bywał chwalony. W Płocku zapisany do Xięgi Sławy. Uczy się Filologii.

7. *Rogiński Kazimierz*, z Cumina w Płockim. Miewał pochwałę, przez dwa lata odbierał nagrody, a w szóstéy Klassie zapisany do Xięgi Sławy. Przez cztery lata pożyteczny domowy Dozorca Uczniów. Poszedł na Wydział Filozoficzny.

8. *Kozłowski Felicyan*, z Zielony w Mławskim. W każdéy Klassie zyskiwał pochwałę, w dwóch ostatnich zapisany do Xięgi Sławy. Jako kandydat do stanu Nauczycielskiego, sposobiący się do Nauk Filozoficznych, iest Kollaboratorem przy Szkole Woiewódzkiéy Kaliskiéy.

9. *Hartman Ferdynand*, z Rataiów w Mazowieckiém. Miewał pochwały, wychodząc ze Szkoły zapisany do Xięgi Sławy. Uczy się Budownictwa.

10. *Zabokrzycki Alexy*, z Gosławic w Rawskim, w pierwszych dwóch Klassach zyskiwał nagrody, w innych odbierał pochwały, kończąc Szkołę zapisany do Xięgi Sławy. Miał się uczyć Nauk Administracyynych.

11. *Smoliński Hipolit*, z Młotkowa w Mławskim, zawsze miewał po-

chwały, raz nagrodę, w końcu zapisany do Xięgi sławy. Poszedł na Wydział Prawa.

12. Kosiński *Józef*, ze Szczkowa w Mazowieckiém, miewał pochwały, raz nagrodę i wychodząc ze Szkoły zapisany do Xięgi Sławy. Poszedł na Wydział Administracyi.

13. *Żochowski Antoni*, z Mączewa w Mławskim, zawsze zyskiwał pochwały, poszedł na Wydział Prawa.

14. *Borzewski Felix*, z Brwilna w Płockim, miewał pochwały, uczy się Prawa.

15. *Wilczyński Jan*, z Płocka, miewał pochwały. Uczy się Prawa.

16. *Kolczyński Antoni*. z Tłuchowa w Lipnowskim. Przybył do drugiéy Klassy ze Szkoły w Skępem, miewał pochwały, dwa razy zapisany do Xięgi Sławy, poszedł na Wydział Prawa.

17. *Kozierowski Jan*, z Jwiczny w Mazowieckiém. Cztery Klassy przebył w Łęczycy, z piątéy w Płocku zapisany do Xięgi Sławy, szóstą z pochwałą ukończył. Poszedł uczyć się Prawa.

18. *Kleniewski Maciéy*, z Kamienicy w Mazowieckiém. Ciągle za stateczne obyczaie odbierał pochwałę, przybył do Klassy III. z Łowicza. Pilny domowy Dozorca dzieci. Poszedł na Wydział Prawa.

19. *Rosenblum Judasz Wołek*, z Płocka. W pierwszéy Klassie zyskał pochwałę, w dwóch odebrał nagrodę, w trzech wyższych zapisany do Xięgi Sławy. Pamiętna iego troskliwa staranność o postępek w Naukach i moralność młodzieży wyznania Moyżeszowego. Uczy się w Wydziale Filologicznym.

20. *Ludwig Juliusz*, z Płocka, zakończył Szkołę z pochwałą. Jako kandydat do Stanu Duchownego w Wyznaniu Ewangielickiém chodzi na Wydział Filologiczny.

21. *Szczaniecki Stanisław*, z Mdzewa w Mławskim. Miewał pochwały. Przyięty do Seminarium w Płocku.

22. *Kamieński Hieronim*, z Gostynina w Mazowieckiém. W sześciu latach ukończywszy Szkołę, zawsze zyskuiąc pochwały otrzymał dwie Nagrody, miał zamiar sposobić się na publicznego Nauczyciela w Zgromadzeniu XX. Piiarów, tymczasem prywatnie uczy.

23. *Markowicz Wincenty*, z Kowala w Kuiawach. Miewał nagrody, bywał zapisywany w Xiędze Sławy. Kończył Szkołę obieraiąc sobie stan Duchowny, teraz prywatnie uczy dzieci w Woiewództwie Mazowieckiém.

24. *Czarnecki Frańciszek*, z Płocka, w sześciu latach przebył Szkołę. Chodzi na Prawo.

25. *Sulkowski Marceli*, z Koziroga w Mławskim. Przeszedł Szkołę w Skępem. Przez pięć lat późniéy pracuiąc przy Trybunale, uczył się prywatnie, a za upoważnieniem Kommissyi Rządowéy Oświecenia Publicznego, złożył Examen, aby mógł słuchać Prawa.

26. *Szreyber Michał*, z Warszawy; był w pięciu Klassach Szkoły Woiewódzkiéy u Xięży Piiarów. Potem dwa lata uczył się prywatnie, za szczególném upoważnieniem złożył Examen dla przeyścia na Wydział Administracyi.

2. W Roku Szkólnym 1824. na 1825.

W upływaiącym roku mieliśmy 404. Uczniów zapisanych do Szkoły; z tych umarł ieden, mocno choruie 5. dla różnych przyczyn, a naywięcéy z niesposobności przyzwoitego utrzymywania się, nie chodzi 19. razem ubyło ze Szkoły 25. uczniów.

Częste i długotrwałe choroby, osobliwie Ospa, i rozmaite młodego wieku krosty, wielu Uczniom przerywały Nauki. Przecież ieden tylko żyć przestał Maxymilian Bronisz z Lipna, Uczeń Klassy 1.; ale w ciągu roku 32 odbyło Ospę, a różne krosty miało 45. Niektórzy po Ospie na innego gatunku krosty chorowali, wszyscy prawie pomimo Ospy szczepionéy, naturalną odbyli.

Po Examinie półrocznym zapisani do Xięgi Sławy i Pamiątek Szkolnych, dnia 30. Marca 1825 roku.

Z Klassy I. która była drugą w porządku:

Pierwszy Uczeń Klassy, piąty w Szkole *Godlewski Szymon*, z Niszczyc w Płockim.

2. *Rożański Józef*, z Ośnicy w Płockim.

3. *Tylinger Ferdynand*, z Poświętnego w Płockim.
4. *Brzeziński Stanisław*, z Gostynina w Mazowieckiém.
5. *Orpiszewski Lucyan*, z Kłubki w Mazowieckiém.
6. *Błoński Andrzéy*, z Łukomia w Lipnowskim.
7. *Stawnicki Jgnacy*, z Płocka.
8. *Nowak Jan*, z Radziwia przy Płocku, w Mazowieckiém.
9. *Grochowski Wincenty*, z Płocka.
10. *Krzywicki Jan*, z Płocka.
11. *Kownacki Szczepan*, ze Stanowa w Płockim.

Z Klassy II. A. która była trzecią w porządku:

Pierwszy Uczeń w Klassie, szósty w Szkole, *Chrzęciewski Antoni*, z Turka w Kaliskim.

2. *Płachecki Jan*, z Kamienia w Lipnowskim.
3. *Romanowski Antoni*, z Chamska w Mławskim.
4. *Kościerski Szymon*, z Płocka.
5. *Woźnicki Konstanty*, z Osieka w Mławskim.
6. *Zieliński Piotr*, z Płocka.
7. *Szubski Jan*, z Płocka.
8. *Szczepański Mikołay*, z Płocka.

Z Klassy II. B. która była piątą w porządku:

Pierwszy Uczeń Klassy, siódmy w Szkole *Zygfryd Henryk* z Umiemów w Płockim.

2. *Liebkind Hersz*, z Płocka.
3. *Kozarzewski Józef*, z Podlecka w Płockim.
4. *Czermiński Antoni*, z Płocka.
5. *Bońkowski Mateusz*, z Bońków w Płockim

Z Klassy III. A. która była czwartą w porządku:

Pierwszy Uczeń Klassy, piąty w Szkole, *Kulmanowicz Józef*, z Krośniewic w Mazowieckiém.

2. *Szatkowski Seweryn*, z Kosewa w Mławskim.
3. *Krauze Franciszek*, z Lipińskich w Mazowieckiém.

4. *Suykowski Antoni*, z Koziroga w Lipnowskim.
5. *Muszyński Paweł*, z Lipna w Mazowieckiém.
6. *Michalski Tomasz*, z Kutna w Mazowieckiém.
7. *Zygfryd Gustaw*, z Umiemów w Płockim.

Z Klassy III. B. która była siódmą w porządku:

Pierwszy Uczeń w Klassie, ósmy w Szkole, *Czechowski Baltazar*, z Łąk w Mazowieckiém.
2. *Pomianowski Nikodem*, z Pruszyna w Płockim.
3. *Szmurło Jan*, z Płocka.
4. *Johne Adolf*, z Płocka.
5. *Zieliński Karól*, z Chrostkowa w Lipnowskim.
6. *Pestugia Piotr*, z Płocka.

Z Klassy IV. która była ostatnią:

Pierwszy Uczeń Klassy, trzeci w Szkole, *Turowski Jan*, z Bogorzyna w Mławskim.
2. *Orpiszewski Jgnacy*, z Kłubki w Mazowieckiém.
3. *Konarzewski Adam*, z Płocka.
4. *Giziński Maciéy*, z Płocka.
5. *Zieleniewski Xawery*, z Belny w Mazowieckiém.
6. *Orpiszewski Ludwik*, z Kłubki w Mazowieckiém.
7. *Kamiński Leonard*, z Gozdowa w Płockiém.

Z Klassy V. która była szóstą w porządku:

Pierwszy Uczeń w Klassie, drugi w Szkole, *Lenczowski Ferdynand*, z Dębowéy Góry w Mazowieckiém.
2. *Zieliński Gustaw*, z Chrostkowa w Lipnowskim.
3. *Sławęcki Wincenty*, z Płocka.
4. *Bukowski Szymon*, z Grudziąża w Prusach.
5. *Długokęcki Hilary*, z Krzykosów w Płockim.
6. *Kozerski Remigiusz*, z Biały w Płockim.
7. *Bońkowski Hieronim*, z Bońków w Płockim.

Z Klassy VI. która była pierwszą w porządku:

Pierwszy Uczeń Klassy i Szkoły *Sochowicz Józef*, z Mogilna w Prussach.
2. *Tuszkowski Jan*, z Przerytki w Mazowieckiém.
3. *Milowski Adolf*, z Rakowa w Mazowieckiém.
4. *Waśniewski Stanisław*, z Waśniewa w Mławskim.
5. *Brzozowski Józefat*, z Nagurk w Płockim.

IV. ODWIEDZAIĄCY SZKOŁĘ.

1. Wizytuiący Szkołę z Urzędu.

Dnia 30 Lipca 1824. Zastępuiący Wizytatora Szkół *Józef Brzozowski*, Kurator Instytutów Edukacyinych w Woiewództwie Płockiém.

Dnia 15 Maja 1825. *Onufry Lewocki*, Zastępca Wizytatora Jeneralnego Szkół.

2. Opiekunowie i Rodzice przytomni zapisowi dzieci do Xięgi Sławy.

Stawnicki Grzegorz.— Johne.— Stanisław Suykowski.— Ignacy Szatkowski.— M. Chrzęciewski.

3. W różnych czasach odwiedziaiący Szkołę Płocką.

W Lipcu 1824 roku. X. *Kaietan Kamieński*, Prowincyał XX. Piiarów.

W Wrześniu 1824. *Dzięcielski Marcelli*, Biskup Sufragan Kaliski.

X. *Fiałkowski*, Kanonik Katedralny Kuiawsko-Kaliski.

Dnia 5 Grudnia 1824 roku przy pierwszém zaprowadzeniu Szkoły Niedzielno-Rzemieślniczéy *(b) Jan Betcher* Prezydent miasta Płocka. *August Zaleszczyński* Radny.

Dnia 30 Marca 1825 roku *Borowicz* Professor Szkoły Kaliskiéy.

(b) Szkoła Niedzielno-Rrzemieślnicza, przy początkowém otworzeniu miała Uczniów 132. Po wyexaminowaniu każdego, którzy się umieiącemi czytać, pisać

V. ZBIORY NAUKOWE.

Na początku kończącego się szkólnego roku, Biblioteka i Muzeum do stósownieyszych sal na pierwsze piętro z drugiego przeniesione; czekaią iescze w spodziewaném rozszerzeniu szkólnego domu, takiego mieysca, w któremby wszystkie zbiory nasze naukowe, porządnie i wygodnie rozłożyć można.

Zbiory te pomnażane ciągle przez zakupowanie narzędzi i xiążek, następuiące otrzymały ofiary:

1. Do Biblioteki Publiczney i Szkólney Woiewództwa Płockiego złożono:

Z Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, różnych dzieł Tomów 9.— Programatów Popisowych Szkół wyższych sztuk 11.

Opiekunowie i Członki Towarzystwa Naukowego: Dębowski Półkownik Tomów 37.— *Rektor Uniwersytetu Warszawskiego* 3.— *Gaware-*

---

i rachować okazali, a przytém wiek iuż dorośleyszy maią, wydano świadectwa, że mogą otrzymać stopień Czeladniczy. Reszta na dwa oddziały podzieloną została, późniey wypadnie podług planu przydać oddział trzeci. Organizował tę Szkołę Rektor Szkoły Woiewódzkiey. Obowiązek uczenia przyięli: Professor *Zborowski*, Nauczyciele: *Grobicki, Stawnicki i Tumanowicz.*

Nauki główne są: *czytać, pisać, rachować i rysować.* Uczniowie zaczynaiąc i kończąc godziny szkólne, odmawiaią pacierz i powtarzaią Artykuły Wiary, co zastępuie *Naukę Religii.* W czytaniu wykładane maią *prawidła obyczaiowe*, z przydaniem wiadomości, ile czas dozwoli, z *Historyi, Jeografii, Technologii i Prawa kraiowego.*

W Nauce początkowego czytania i rachunku używany iest z zastósowaniem do mieysca sposób wzaiemnego Uczenia. Dla łatwieyszego postępu uczących się, pomagaią w tém Nauczycielowi *Grobickiemu* Uczniowie Klassy V. i VI.

cki Prokurator 3.— *Zborowski* Professor 2.— *Borowicz* Professor z Kalisza 2.— *Krzyżanowski* Professor Uniwersytetu Warszawskiego 1.— *Janicki* Adjunkt przy Obserwatoryum Astronomiczném własne dzieło 1.— *Marcinkowski* Inspektor 2 Tomy.— *Grobicki* Nauczyciel Tomów 13.

Osoby nienależące do Szkoły: Jenerałowa *Cichocka* Tomów 8.— Professorowie Szkoły Poznańskiéy, *Kaietan Troiański i Józef Muczkowski* po iedném własném dziele.— *Wilczyński Jgnacy* z Pułku trzeciego Strzelców pieszych 2 Tomy.— *Jakób Jozwich*, syn Nauczyciela Szkoły Elementarnéy Tom 1.— *Józef Zalewski* Tom I. Poezyi Witwickiego.

Uczniowie Szkoły Płockiéy: z Klassy I. *Moszczeńscy Emil i Alfons* Tomów 4.— *Paprocki Palemon* 3.— Z Klassy IV. *Konarzewski Woyciech* Tom 1.— Z Klassy V. *Bońkowski Hieronim* Tomów 2.— *Dębowski Floryan* 1.— *Jędrzeiewicz Jan* Tomów 3.— *Orłowski Jakób* Tom 1.— Z Klassy VI. *Brzozowski Jozefat* Tom 1.

Towarzystwo utrzymuiących pisma peryodyczne złoży w końcu roku do Biblioteki to, co iego kosztem opłacone będzie.

Jak ieszcze znacznych korzyści spodziewamy się z ofiar do Biblioteki, wyszczególnić w tenczas wypadnie, kiedy nadzieie spełnione zostaną.

2. W Muzeum Publiczném i Szkolném Województwa Płockiego, te są ofiary:

Muszle Morskie, *Dębowski Floryan* sztuk 6.— *Kłobuszewski Tomasz* 1.

Róg łosia, znaleziony w błotach wsi Osieka, w Mławskim *Woźnicki Alexander*.

Czaszkę z rogami kozła, w głębokości przeszło sześć łokci w ziemi, dobytą z trumienki, pod grubym pokładem kości ludzkich, przy kopaniu fundamentu na mur do Teatru w Płocku, gdzie był dawniéy kościół Świętéy Tróycy, *Sławiński Alexander*.

Panna Celestyna Watson, głowę Saiga, rysowaną z natury, nad brzegami morza Kaspiyskiego, przez *Jana Potockiego*.

Professor Kobyłecki, kamień z wymiarem poziomego kompasu.

Nikodem Koskowski, medal żelazny.

Ferdynand Wolski, medal przez Uczniów Korpusu Kadetów, pamiątce Xięcia *Adama Czartoryskiego* poświęcony.

Kleniewski Emil, kilka kawałków minerałów kraiowych, a przytém ułamek lawy, która zdobiła Altanę stawianą przez *Zapolskich* za Zygmunta I.

Nauczyciel Grobicki, list oryginalny *Mniszka* Marszałka W. Koronnego, z roku 1740. pisany do Biskupa Płockiego, w sprawach Rzeczypospolitéy.

Różne dawne Monety.— *Kuklińska Proféssorowa*, z podróży w Województwo Sandomierskie sztuk 3.— *Brzozowski Maryan*, z Korpusu Artylleryi sztukę 1.— *Gawarecki* Prokurator 3.— *Marcinkowski*, Inspektor sztuk 8. Nadto ieszcze przyczynia się znacznie do pomnożenia początkowego zbioru Medalów i Monet, przez wymianę duplikatów.— Takim sposobem dostaliśmy pieniądz należący do Monet kuficznych, i monetę Gdańską Kazimierza Jagiellończyka. Ze srebra znalezionego w Trzeboniu *(c)* pieniądz z wyraźnym napisem na iednéy stronie *Udalricus Episcopus*, podobno to będzie Święty Ulryk Biskup Augszburgski, który umarł w roku 973. co potwierdza na drugiéy stronie napis wyraźny *Augusta Civitas*.

Rościszewska, dziedziczka Wierznicy, dawne monety wykopane w dobrach swoich pod Mławą, pozwala do udeterminowania i opisu, a może iaką część z tych pieniędzy Zygmunta III. i Jana Kazimierza w Muzeum złoży.

3. Do Pomnika Stanisława Potockiego.

Cichocki Michał, Jenerał Brygady, popiersie na ozdobę szafy z dziełami Potockiego.

(c) Wzmianka o tém odkryciu iest w opisie posiedzenia Towarzystwa Naukowego przy Szkole Woiewódzkiéy Płockiéy, dnia 4 Lipca 1824 roku, na 36. karcie Sprawy rocznéy o Szkole Płockiéy, a w Towarzystwie Przyiaciół Nauk w Warszawie czytał o pieniądzach Trzebońkich rozprawę *Joachim Lelewel*. Garnek w którym pieniądze znaleziono, złożył w Muzeum Płockim *Felix Borzewski*, Uczeń Uniwersytetu.

Dzieł z czasów Stanisława Potockiego, przyczynili: Dębowski Pułkownik Tom I.— Dóbrski Piotr, uczeń Klassy II. B. Tom I.— Gawarecki Prokurator własne dwa pisma.

Uczniowie trzech klass wyższych, złożyli celuiące roboty swoie, iako pomnik ofiarowany Kuratorowi Szkoły, w dzień Świętego Józefa.

Oprócz tego złożono ieszcze na pamiątkę:

1. Kopiią wiersza, którym Uczniowie Klassy VI. wynurzaią wdzięczność i przywiązanie Professorowi Borowiczowi.— Wiersza tego Autorem iest Uczeń *Tuszkowski Jan.*

2. Uczniowie Klassy V. i VI. Rękopism zawieraiący opis życia, zgonu i pogrzebu *Juliana Polańskiego,* Nauczyciela, a Matka zmarłego przydała iego Patent na stopień Magistra.

VI. NOWE URZĄDZENIA SZKOLNE.

Po wydrukowaniu przeszłoroczného sprawy, iedno dotąd z Kommissyi Rządowéy Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego otrzymaliśmy Postanowienie, którego treść do publicznéy wiadomości podać należy, to iest: *iak maią bydź usposobieni przybywaiący do Klassy Pierwszéy Szkoły Woiewódzkiéy Uczniowie.* Te przepisy znać powinni Rodzice i ci szczególniéy, co uczą dzieci Nauk początkowych, umieszczone przeto zostaną w wykazie *potrzeb Szkoły*, to iest: w tym oddziale Sprawy naszéy przed Publicznością, gdzie każdorocznie wyrażamy, iakiéy pomocy, Zwierzchność Szkolna w prowadzeniu młodych od Zwierzchności domowéy oczekuie.

Różne także porządki w upływaiącym roku do Szkoły Płockiéy zaprowadzone, które podobnie do potrzeb Szkoły należą, w wyliczeniu tych potrzeb stósowne znaydą mieysce, z ponowieniem prośby, ażeby w przyzwoitém zachowaniu porządków Szkólnych, Rodzice, Opiekunowie i Gospodarze, przez baczny dozór i pilną troskliwość dopomagać raczyli młodzieży pod ich okiem rosnącéy.

VII. POTRZEBY SZKOŁY.

W przeszłym roku przez Władzę Dozorczą wspólnie z Naukową, zebrane były postanowienia Szkolne, których wiadomość utrzymuiącym Uczniów przydatna bydź może, a których ściśle dopilnowanie stanowiące nayważnieyszą potrzebę Szkoły, równie do dzieci, iak do ich Zwierzchności domowéy należy, to iest: do Rodziców, Opiekunów, Gospodarzy, i wszelkich Dozorców młodzi szkolnéy.— Teraz przydaiemy to, co świeżo iest postanowione, albo, co dawniéy ogłoszoném niebyło.

1. Przyymowanie dzieci do Szkoły.

Podług nowego postanowienia, Uczeń przybywaiący do pierwszéy Klassy, powinien:

1. Mieć przynaymniéy dziewięć lat wieku.
2. Jeżeli iest Religii Katolickiéy, ma umieć katechizm elementarny.
3. Czytać po polsku tak drukowane iako i pisane charaktery, i zdać sprawę z czytanéy rzeczy do poięcia swego zastósowanéy.
4. Umieć pisać ortograficznie, nietylko przepisuiąc, ale za dyktuiącym.
5. Znać dobrze cztery działania arytmetyczne, z liczbami całemi.
6. Umieć czytać po łacinie.

2. Zapisy półroczne.

Przybywaiący do zapisu Uczeń, otrzyma od Rektora dwie kartki, gdzie w przygotowanych mieyscach z przyprowadzaiącym go zaręczycielem, to iest: z Rodzicami lub Opiekunem i z Gospodarzem, wpisze wszystko, czego wiadomość do Aktów szkolnych iest potrzebna. Tym sposobem ułatwiony będzie zwyczayny półroczny zapis, przy zachowaniu wszystkich dawnieyszemi przepisami obiętych prawideł.

3. Ustawy, przepisy i porządki szkolne.

Każdy nasz Uczeń, iak dawniéy namienione było, powinien mieć *Zbiór ustaw i przepisów szkolnych*, w szczególności zaś:

1. Ustawy dla Uczniów Szkół publicznych.
2. Szczególne do zachowania za Szkołą przepisy.

3. Przepisy dla Uczniów domowego porządku.
4. Postanowienie, co do znaków uszanowania.
5. Postanowienie porządku w papiérach szkolnych.
6. Wykład obowiązków, które pełnić maią Urzędnicy w Klassach, iako też Dozorcy Wydziałów, Klass i mieszkań.

Oprócz tego Uczniowie Klassy IV. V. i VI. maią ieszcze:

7. Postanowienie Uczniów starszych, Dozorców Wydziałów i mieszkań.
8. Urządzenie względem zbierania się Wydziałów i przechadzek.
9. Porządek Kościelny swoiego Wyznania.
10. Instrukcyą dla Dyrektorów.

Te przepisy aby ściśléy dopełniane były, obowiązani są Uczniowie pokazywać na każde wezwanie Zwierzchności swoiéy domowéy: która nayłatwiéy dostrzegać może uchybień, a zapewne naywiększy ma interes zapobiegać wykroczeniom. Dobrzeby nawet było o wszystkich prawidłach postępowania Uczniów Publiczność uwiadomić, i kiedyśmy iuż ogłosili poprzednio, *szczególne do zachowania za Szkołą dla Uczniów przepisy*, przydamy teraz czte-ry następuiące postanowienia.

Przepisy dla Uczniów domowego porządku.

1. Rano zimą o godzinie szóstéy, w lecie zaś o piątéy Uczniowie wstawać powinni, słabowite iednak dzieci późniéy trochę wstawać mogą.

2. Po wstaniu i porządném ubraniu się, mieszkaiący razem, pacierz ranny wspólnie i głośno odmówić maią.

3. Od godziny szóstéy do siódméy przypominać sobie będą z Dyrektorami, albo z Xiążek i notatów nauki do Klassy potrzebne.

4. O siódméy po śniadaniu zaraz, wszyscy mieszkaiący razem, idą do Szkoły, aby przed wpół do ósméy w dni powszednie do Klassy przybydź mogli, w Święta tylko przed ósmą przychodzić powinni.

5. Powracaiąc ze Szkoły, natychmiast Xiążki i papiery przyniesione na mieyscu swoiém złożą, a rzeczy potrzebne do następnych godzin szkolnych przysposobią.

6. Przed pierwszą godziną obiad ukończyć powinni, i do trzech kwadransy na drugą w zimie, a na trzecią w lecie pracować w domu powinni, po krótkim po obiednim wypoczynku.

7. Przed wieczorem w dni szkolne, mogą Uczniowie gdy pora dozwoli, przez pół godziny zimą, a przez godzinę w lecie, na wolném powietrzu użyć przechadzki.

8. W dni rekreacyyne, to iest: we Wtorek i we Czwartek, iako téż we Święta, przechadzka w czasie sposobnym godzinę całą w lecie i więcéy nawet trwać może.

9. Na każdą przechadzkę Uczniowie Wydziałami wedle podziału ulic zbierać się będą; a zabaw dopóki szczególne niepostanowią się przepisy takich używać maią, iakie są wskazane w Instrukcyi dla Dyrektorów, strzegąc się szkodzenia zdrowiu, naprzykrzania komu bądź, i iakieykolwiek nieprzyzwoitości.

10. Gdy zmrok nastanie, każdy Uczeń w domu iuż bydź powinien, i nigdzie wychodzić niemoże, wyiąwszy nadzwyczayne przypadki, uznane przez Zwierzchność domową; do tego iednak niemaią należeć sprawy, które na dzień następny odłożone bydź mogą.

11. Pomiędzy godziną 9 i 10. wszyscy Uczniowie na spoczynek udać się powinni. Maiący konieczną robotę lepiéy że rano wcześniéy wstaną, niżeliby noc bezsenną przepędzali.

12. Po ułożeniu w porządek wszystkich rzeczy swoich, przed udaniem się na spoczynek, powinni wszyscy, iak rano, wspólny głośno odmówić pacierz z krótkim rachunkiem sumienia.

13. Przed pacierzem ieszcze, Uczeń staraiący się wzorowie postępować, zapisać może *dziennik spraw* swoich, w którym wyrazi, czy dopełnił wszystkich powinności szkolnych, czy otrzymał pochwałę, naganę, lub karę, a przytém znacznieysze zapisze zdarzenia, naprzykład, że był słabym, że widział iaką oddaloną z familii osobę, albo téż inne podobne okoliczności.— Tu także mogą bydź zapisywane reiestra przychodu i wydatku pieniędzy.— Dyrektorowie, ieżeli dzienniki takie u dzieci opiece swoiéy oddanych zaprowadzą, będą mieli niemylną pilności w obowiązkach skazówkę i skuteczněy pracy świadectwo.

14. Po pacierzu w żadne iuż rozmowy wchodzić niewolno, ale każdy natychmiast wniydzie do łóżka własnego, wyiąwszy przypadek słabości, spokoynie odda się spoczynkowi.

15. Czystość około ciała, w domu i w rzeczach, dostatecznie iest iuż zalecona ustawami dla Uczniów; a same tylko źle wychowane dzieci, odważyć się mogą niezachowywać prawideł przystoynego wstydu.

16. Ważną także powinni zawsze pamiętać przestrogę Uczniowie, ażeby strzegąc się wszystkiego, coby od powinności odwodzić mogło, z baczną ostróżnością każdego unikali zgorszenia. Takich zaś, co psuią niewinnych, ani Zwierzchność Familiyna w domach, ani władza Dozorcza w Szkole cierpieć niebędą.

17. Ogólną wreście powinność maią Uczniowie, aby żadnéy chwili w próżnowaniu nieprzepędzali. Zabawa nawet pożyteczną bydź może, przez rozmowy w rzeczach nauczaiących, na przechadzce też wiele korzystnych rozrywek znaydować można, osobliwie w lecie, kiedy iest pora zgromadzania roślin albo owadów.

18. Każdy Uczeń czy u Rodziców, czy w domu obcym mieszka, uległość i uszanowanie synowskie Gospodarzowi swoiemu winien. Gdyby postrzegał iakie nieprzyzwoitości w domu Gospodarza, albo iaką od niego ponosił krzywdę, użali się przed Rodzicami, a dla rychléyszego zaradzenia złemu, ostrzedz może Zwierzchność Szkolną, ale sam w żadnym sposobie wchodzić w sprzeczki i kłótnie z Gospodarzem lub innemi osobami nie powinien.

19. Osoby nieszkolne te tylko Uczniowie do towarzystwa z sobą przypuszczać mogą, i w takie wchodzić będą kompanie, iakie im wskażą Rodzice.— Uczniów zapewne wszystkich równo cenić będą, ale z takiemi tylko związki przyiaźni albo bliższe stosunki mieć powinni, którzy przez pilność i chwalebne obyczaie na zaszczyt wzorowych zasługuią, zarabiaiącego naganę można się starać skłaniać ku poprawie, ale za bliższego przyiaciela, bez niebezpieczeństwa popadnienia w złą notę uważać nie należy.

Przepisy co do znaków uszanowania.

Mundur odróżniaiący Uczniów od innéy młodzieży, wkłada na nich obowiązek bacznéy dla wszystkich grzeczności, osobliwie też w mieyscach Publicznych; z téy przyczyny podane są następuięce przepisy:

1. Każdemu należącému do Zwierzchności Szkolnéy i Uczniom starszym, szczègólniéy Dozorcom Wydziałów i Mieszkań, każdy bez wyłączenia Uczeń uszanowanie, powstaniem, ieżeli siedzi, a odkryciem głowy w przechodzie z należytą przystoynością okazywać powinien.— Występnych w téy mierze zapewne niebędzie.

2. Uczeń oprócz osób znaiomych sobie, znak uszanowania okazywać powinien, równie iak przełożonym, wszystkim tym, których powierzchowny ubiór dostoieństwo okazuie, naprzykład: wszystkim Kapłanom, wyższym Urzędnikom i Oficerom, ozdobionym Orderami i t. d.

3. Zchodzący się Uczniowie na ulicy, osobliwie młodsi ze starszymi powinni sobie dawać znaki uszanowania. Od nieobyczaynych niebędą się tego dopominać starsi, ale takich donosić mogą.

4. Gdy Klassy przechodzą w porządku około osób utrzymuiących Dozór Szkoły, nie są obowiązani Uczniowie odkrywać głowy; dosyć okażą uszanowania podniesieniem ręki do czapki szkólnéy.

Urządzenie względem zbierania się Wydziałów i przechadzek.

1. Po godzinach szkolnych, to iest: po 12. we Wtorek i Czwartek a po 4 lub 5. w sobotę bywa w przepisanym porządku obrada Wydziałów.

2. Na téy obradzie Dozorcy Wydziałów odbieraią polecenia od Zwierzchności Szkolnéy, co do czasu i mieysca przechadzki dla każdego Wydziału, uwiadamiaią o tém Wydziały swoie. A Zwierzchność Szkolna w zebraniu ogólném Klass wszystkich ogłasza, co wypadnie, daie pochwały lub napomnienia.

3. Za danym znakiem do rozeyścia się wszyscy Uczniowie w należytym porządku wracaią na ulice swoie, wydziałami, i tam wchodzą cząstkowo do mieszkań swoich.

4. Na przechadzki w porządku, iaki wskażą Dozorcy Wydziałów chodzić powinni Uczniowie, i we wszystkiém tych przełożonych słuchać maią. Wykraczaiący za doniesieniem karani będą.

5. Dozorcy mieszkań porządku ustanowionego bacznie przestrzegać maią, i iak polecą Dozorcy Wydziałów postępować będą.

6. Wydziały przez miasto zawsze w porządku przechodzić powinny z przyzwoitą cichością, za miastem dopiero gdy pozwolą Dozorcy Wydziałów mogą wychodzić z porządku, ale za danym znakiem wracać do porządku wszyscy Uczniowie natychmiast powinni.

7. Za znak rozchodzenia się z porządku służyć będzie zniżenie chorągiewki, którą zawsze Dozorca Wydziału mieć powinien przy sobie, a gdy chorągiewka podniesiona zostanie, wszyscy do porządku wrócą.

8. Wydziały zaszczytnie postępuiące używać będą chorągiewki ozdobnéy, albo kilku nawet, niewięcéy iednak iak trzech.— Wydział zaś notowany o nieporządek nosić będzie prostą żerdkę bez żadnéy ozdoby.

Postanowienie porządku w papierach szkolnych.

Utrzymanie porządku w papierach szkolnych, ważną bardzo iest rzeczą dla Szkoły, Uczniów i Rodziców, do tego następuiące posłużą przepisy:

1. Każdy Uczeń, który zechce pozyskać zaletę porządnego, powinien mieć tekę, do noszenia papieru, xiążek, piór i ołówków.

2. Wszystkie papiery szkolne maią bydź z arkuszy na cztery karty składane, bez obrzynania, chyba w tenczas, gdy będą oprawne; a w pisaniu zawsze boki papieru przynaymniéy na pół cala próżne zostawiać należy.

3. Każdy zeszyt szkolnego pisma, powinien mieć pierwszą kartę na tytuł zostawioną, gdzie się wypisze, na co iest przeznaczony, do kogo należy; a dozorca domowy, albo kto Uczniowi kupuie papier, na odwrotnéy stronie tytułu zapisze: kiedy złożony zeszyt, z wielu arkuszy i czyli ma bydź liniiowany.

4. Wszyscy uczący w Klassach wyznaczą, iakich do każdéy Nauki potrzeba zeszytów, co pisać od ręki, a co na czysto przepisować. Taki spis potrzebnych do Klassy papierów każdy Uczeń przy rozkładzie godzin szkolnych i przy zbiorze ustaw mieć powinien, a w czasie rewizyi papierów i xiążek pokazować obowiązany.

5. Uczeń przychodzący do Szkoły, powinien mieć w tece zeszyt z dwu-

nastu arkuszy papiéru złożonego na *Notaty Szkolne*, gdzie wpisować będzie wszystko, co do późnieyszego zapisowania w oddzielne zeszyty podaią w Szkole, i iakie bądź zadania, które w domu na oddzielnym papiérze odrobione bydź maią.

6. Papiér w zeszytach u tych Uczniów, którzy dla wprawy w porządne pisanie, na liniiach pisać muszą, powinien bydź poliniiowany zawsze do następnego pisania.

7. Żadna karta w zeszycie niepowinna bydź wydartą, i nic obcego na szkolnym papiérze, pisać, rysować, ani kréślić niemożna. W zdarzeniu przypadkowego splamienia karty, wyrywać iéy nienależy, aż za pozwoleniem Dozorcy domowego, co powinien na pierwszéy karcie zeszytu zanotować.

8. Dla zachowania czystości i porządku w papiérach, każdy zeszyt powinien mieć założoną bibułę; a na przypadkowe użycie, oddzielny arkusz czystego papiéru, zapisany także niepotrzebny papiér ma nosić w tece.

9. Zrobiony zeszyt do zupełnego zapisania trwać powinien, nikt rzeczy raz napisanych przepisywać niemoże, tylko te, które będą do przepisania na czysto przez Nauczyciela przeznaczone.

10. Jeżeli roboty domowe Uczniów, które naypierwéy Dozorcy domowi, a potém Nauczyciele poprawiaią, przepisywać na czysto wypadnie, każda poprawna, obok przepisanéy zachowaną bydź powinna, i w czasie examinu lub popisu koniecznie ten zeszyt pokazywać należy, który ma podpis, że był poprawnym.

11. Zostawiać kart białych, do późnieyszego wpisywania rzeczy opuszczonych niewolno, ale każdy zeszyt ma bydź ciągle bez żadnéy przerwy zapisany.

12. Zdarzaią się przypadki, że Uczniowie dla wprawy, czasem dla zysku przepisuią rękopisma nieszkolne.— Téy z wielu względów pożytecznéy roboty nikt przedsiębrać niemoże, tylko za wyraźném pozwoleniem Zwierzchności Szkolnéy, gdzie Kurator stanowić będzie względem wyboru dzieła, a Rektor zważy, czyli przedsiębiorący tę pracę literacką, znaydzie na to przy naukach szkolnych czas dostateczny.

13. Co miesiąc będzie szkolna rewizya pism i xiążek. Za nieporządne utrzymowanie Uczniowie karze podlegną; ci także karani będą, którzy do pism i robót szkolnych cudzéy użyią ręki, każdy wszystko dla siebie sam robić i pisać powinien, a naymnieyszego kawałka papiéru niema prawa tracić.

14. Za uchybienia w tych przepisach Uczniowie Zwiérzchności Szkolnéy i domowéy odpowiadać będą; Dozorcy zaś domowi za Uczniów z opieki swey są odpowiedzialni.

W utrzymywaniu tego porządku, iak znacznéy części przepisów obowiązuiących Uczniów za Szkołą, Rodzice szczególniey pomagać mogą Szkole, i ieżeli z papieru równie iak z każdego grosza i z każdey rzeczy, którą daią dzieciom, ścisłego od nich żądać będą rachunku. To, i koszta daremne często oszczędzi, i pożytek Uczniów zapewni, i ieszcze wprawi młodych do utrzymywania rzeczy swoich w należytym porządku. Gdyby zaś kto sądził, że marny wydatek na papier niewielką iest rzeczą, niechay oszczędność w papierze zaprowadzoną na wsparcie biédnieyszych a pilnych Uczniów w Towarzystwie Miłosierdzia poświęci.

Towarzystwa przy Szkole Woiewódzkiéy Płockiéy.

Piąta wiadomość o postępie *Towarzystwa Naukowego* i szósty rachunek z czynności *Towarzystwa Miłosierdzia Szkolnego*, po publiczném posiedzeniu Towarzystw Płockich, na które wybrany iest dzień 13. Września w bieżącym roku, ogłoszone zostaną.

Na to posiedzenie zapraszaią się *Opiekuni i Członkowie Towarzystw przy Szkole Płockiéy*, tém zaś licznieyszego zebrania nie mieszkaiących w Płocku Osób spodziewać się możemy, gdy w dniu poprzedzaiącym to iest 12. Września przez *Prezesa Towarzystwa Naukowego*, *Senatora Biskupa Płockiego*, wzniesiony zostanie w Kościele Katedralnym Płockim Pomnik, dla znalezionych szczątków zwłok Królów Polskich *Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego*.

